

Bc. Veronika Chudobová

Maryam Madjidi: *Marx et la poupée*. Překladová práce doplněná o studii věnovanou tématu francouzsky píšících autorů íránského původu a jejich přínosu pro francouzskou literaturu

Maryam Madjidi: *Marx et la poupée*. A thesis consisting of a translation of the book, supplemented by a study on the subject of French authors of Iranian origin and their contribution to French literature

Diplomová práce Bc. Veroniky Chudobové sestává z překladu první části románu *Marx et la poupée* francouzské autorky íránského původu Maryam Madjidi a ze studie věnované problematice specifických rysů tohoto textu, které bylo třeba při překladu zohlednit. Úkolem diplomantky bylo také zasadit dílo do širšího rámce zdrojové kultury, tzn. popsat literaturu francouzsky píšících autorů íránského původu a přiblížit jejich pozici v kontextu francouzské literární scény.

Struktura práce

Práce má charakter teoreticko-empirické studie, její stěžejní část představuje překladatelská analýza zvoleného díla, překlad části románu a komentář vyzdvihující specifiku právě tohoto překladu.

Úvodní kapitola popisuje íránskou diasporu ve Francii, stručně nastiňuje historii íránsko-francouzských vztahů a dále se zaměřuje především na literární produkci autorů řadících se do této skupiny. Literární tvorbu představuje detailně a nabízí klasifikaci zohledňující jak různé typy narativů, tak řazení žánrové, upozorňuje na romány i komiksovou tvorbu, rozlišuje mezi texty s charakterem spíše dokumentárním a texty s vyšší literární ambicí, vyzdvihuje rozdílnost mužského a ženského přístupu k literární tvorbě, vedle francouzsky psaných děl dostávají prostor i texty psané persky. Pozornost je věnována i tomu, v jakých francouzských nakladatelstvích díla autorů řazených k íránské diaspoře vycházejí. V dalším oddílu autorka práce předkládá informace o recepci literatury íránských a íránsko-francouzských autorů v České republice, přičemž se věnuje jak knižním, tak časopiseckým vydáním. Překračuje zde rámec francouzského knižního trhu a zajímá ji také, z jakých dalších zemí se do českého prostředí tvorba íránských autorů dostává (s. 28) – tyto údaje zároveň doplňuje o připomínku významu a velikosti íránské diaspory v příslušných oblastech. Genderové srovnání ukazuje, nakolik se v průběhu času česká recepce proměnila.

Navazující kapitola (s. 34–76) zahrnuje překlad části románu. Podrobný Komentář je uveden představením autorky Maryam Madjidi a románu *Marx et la poupée* a obsahuje detailní překladatelskou analýzu zdrojového textu (s. 77–97), popisuje a obhajuje zvolenou překladatelskou metodu a představuje některé překladatelské problémy, v závěru se pak diplomantka vypořádává i s problémy, jež vyvstaly z redakčního čtení přeloženého textu a uvádí své argumenty tam, kde se interpretační hlediska mohla rozcházet (s. 98–116). Následuje Závěr, soupis Bibliografie a Přílohy.

Teoretická opora práce, konzultovaná odborná literatura

Teoretická část práce vychází z dostatečně bohaté a pestré odborné literatury, která je pečlivě citována. V části věnované překladatelské analýze zdrojového textu diplomantka vychází z metodologie D. Risterucci-Roudnický – tato volba je pro analýzu literárního textu vhodná, autorka práce ji aplikuje správně a tam, kde je třeba, ji ještě rozšiřuje.

Formální stránka práce

Práce obsahuje všechny předepsané součásti.

Styl a jazyk práce: práce je sepsána věcně a výstižně; je pěkně a přehledně graficky zpracována, text doplňují grafy, tabulky, reprodukce obálek knižního vydání románu.

Přínos této DP

Diplomantka iniciativně objevila titul, který by mohl být důležitým obohacením českého knižního trhu, pokud by se podařilo román prosadit k vydání. Problematika literární produkce íránsko-francouzských autorů je v českých odborných kruzích spíše opomíjena, tato diplomová práce tak toto bílé místo do jisté míry doplňuje. Jak diplomantka konstatuje, nabídka českého knižního trhu nereflktuje zcela adekvátně rozmanitost tvorby íránsko-francouzské diaspory, a právě překlad tohoto románu by to mohl částečně napravit. Přeložená ukázka z díla, stejně jako podrobně popsané zázemí, z něhož román vychází, by se v tomto směru dala pro jednání s nakladateli využít.

Připomínky k obsahu práce, zhodnocení překladu

Překladatelská analýza se inspirovuje modelem D. Risterucci-Roudnický, zaměřuje se proto nejen konkrétně na text, ale i na další aspekty francouzského vydání. Popis specifických rysů románového textu je dostatečně podrobný, formulovaný s nadhledem – diplomantka zde prokazuje, že se v oblasti této umělecké tvorby dobře orientuje, to jí mimochodem i pomohlo v tom, že dokázala odhadnout, v čem je námět, narativ a autorský jazyk daného titulu výjimečný.

Připomínky k překladu – redakční čtení překladu bylo zahrnuto jako jeden z kroků finalizace překladového textu, proběhlo tedy ještě před dokončením diplomové práce. Záměrem tohoto postupu bylo zjistit, jak výrazně se bude lišit interpretace románu ve čtení diplomantky od dalšího, v tomto případě redakčního pohledu. Výsledek tohoto experimentu ukázal, že šlo o odchylky (ať už významového, či stylistického charakteru) spíše drobné. Na výsledný tvar celého textu navrhované opravy neměly zásadní vliv. Diplomantka totiž nejen že provedla výchozí analýzu velmi pečlivě, ale dokázala si i správně definovat, co je ve zdrojovém textu důležité a specifické, a podle toho volila strategii svého překladu: překlad zachovává různorodé rysy zdrojového textu poměrně věrně, přesto se dobře čte.

Některé z navrhovaných redakčních oprav překladatelka nepřijala (a má na to právo), v komentáři se o svém postupu rovněž zmiňuje a dokládá ho přesvědčivými argumenty.

Komentář překladu: ke struktuře a obsahu komentáře nemám připomínku, tuto část práce považuji za přiměřeně rozsáhlou a informačně dostatečně bohatou.

Otázky k obhajobě

- Jakému českému nakladatelství by se román dal nabídnout k vydání? Jaké argumenty by takové vydání mohly ovlivnit?

Návrh hodnocení

Předloženou diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji celkové ohodnocení **výborná**.

Diplomantka prokázala, že má potřebný přehled ve zvoleném oboru a dokáže své poznatky aplikovat v individuálním badatelském úkolu. Stěžejním záměrem její diplomové práce bylo přeložit část románu. Překlad považuji za poměrně vyzrálý výkon, dokládající potřebné nadání a dobře rozvinuté formulační schopnosti, stejně jako nezbytnou pečlivost a umění dotahovat věci do konce.

Vedoucí práce, PhDr. Jovanka Šotolová, Ph.D.

13. 6. 2022